

Рекомендована д.ф.н., професором Д.І.Дмитрієвським

УДК 339.138.021: 615.273] (477)

МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ЛІКІВ-АНТИКОАГУЛЯНТІВ НЕПРЯМОЇ ДІЇ

О.В.Гречана, Н.М.Червоненко

Запорізький державний медичний університет

Проведено маркетинговий аналіз українсько-го фармацевтичного ринку АКНД. Виявлені основні країни-імпортери та фірми-виробники препаратів досліджуваної групи.

На теперішній час захворювання, пов'язані з закупоркою судин різної локалізації, посідають одне з провідних місць серед причин інвалідизації, смертності та скорочення середньої тривалості життя населення. Тромбози та емболії – одна з найпоширеніших у медицині проблем, причому залежно від джерела тромбоутворення та напрямків емболізації ця проблема може бути актуальною в клінічній практиці лікарів різних спеціальностей [7-9, 11, 12, 15, 16].

Зарубіжні вчені відзначають, що частота виникнення венозних тромбоемболій (ВТЕ) в Європі та Північній Америці складає 160 випадків тромбозів глибоких вен (ТГВ) і 70 випадків тромбоемболій легеневої артерії та її гілок (ТЕЛА) на рік на 100 000 мешканців [12, 16, 20, 21]. Статистичні дані, опубліковані в США, свідчать про щорічну діагностику тієї або іншої форми ВТЕ в 100 осіб на 100 000 населення [2, 11].

Частота тромбозів серця при інфаркті міокарда складає 70-85%. ТЕЛА виявляють 16% всіх розтинів, а діагностують за життя лише в 30% випадків [11]. Венозні тромбози в загальномедичній практиці спостерігають при інфаркті міокарда в 30-40%, при серцевій недостатності – в 70%, при інсульті – в 75% випадків [12, 18]. Смертність від ТЕЛА коливається в межах від 0,1 до 5% у хірургії, що є першим проявом безсимптомно існуючого гострого флеботромбозу [1, 5].

Пацієнти неврологічного і нейрохірургічного профілю представляють групи найбільш високого ризику ВТЕ, які розвиваються в 20-85% при інсульті і в 15-40% хворих після краніотомії, причому ТЕЛА реєструють у 3-39% випадків [12, 14]. При однаковому виді оперативного втручання при застосуванні загальної анестезії ризик ВТЕ на 50% вищий, ніж при епідуральній анестезії [5, 8, 11].

За даними дослідників МКЛ ім. М.І.Пирогова масивна ТЕЛА після урологічних, хірургічних, гінекологічних втручань виявляється в 7,1%, 8,3% та 11,2% випадків відповідно [5].

Найвищий ризик ТГВ (28-43%) у пацієнтів із злоякісними пухлинами, особливо в тих, яким проводять хімотерапію [5, 11].

В основі патологічної фізіології венозних тромбоемболій лежить триада Вірхова – застій крові, по-

шкодження ендотелію судин і збільшення в'язкості крові [2, 17].

При цих станах необхідно проводити ранню іммобілізацію, пасивні та активні рухи в кінцівках, носіння еластичних панчох, підведення ніг для поліпшення дренажу та інші фізичні методи. Ефективність кожного з перерахованих засобів у вигляді монотерапії недостатня, тому для більшості пацієнтів ключову роль відводять медикаментозній профілактиці [11, 12, 19].

Все це визначає необхідність широкого застосування в медичній практиці препаратів з антикоагуляційними властивостями. В останні роки відродилась зацікавленість лікувально-профілактичними призначеннями антикоагулянтів непрямого типу дії (АКНД) при тромбозах у медичній практиці різних патологічних станів серцево-судинної системи, неврологічних, онкологічних, ортопедичних захворюваннях, до і після хірургічних втручань, при набутих і генетично зумовлених тромбофіліях. Цей інтерес зріс при появі на ринку варфарину [1, 2, 9, 11, 14, 22].

Виходячи з вищезазначеного, ми поставили за мету даної роботи маркетингові дослідження ринку лікарських засобів – антикоагулянтів непрямого типу дії.

Для досягнення поставленої мети вирішувалось наступне завдання: аналіз фірмової та асортиментної структури обраного сегменту українського ринку лікарських препаратів.

Предметом дослідження були препарати, що за класифікаційною системою АТХ представлені у групі В – «Засоби, що впливають на систему крові та гемопоез», а саме: В 01 А – «Антитромботичні засоби» – непрямі антикоагулянти (антагоністи вітаміну К – АВК). На вітчизняному ринку ці лікарські засоби представлені варфарином, варфарексом, синкумаром та феніліном (табл. 1) [3, 6].

З даних табл. 1 видно, що в Україні зареєстровано 13 лікарських засобів досліджуваної групи зарубіжного і вітчизняного виробництва під різними торговельними назвами. Даний сегмент представлений на 69,3% монокомпонентними препаратами (9 найменувань) та 30,7% (4 торговельні назви) припадає на субстанції та «in bulk».

Більшість асортименту препаратів АКНД формується за рахунок препаратів іноземного виробництва. На їх частку припадає 61,5% (5 країн-виробників). Українські препарати займають на ринку 38,5% від досліджуваної номенклатури.

Аналіз Державного реєстра лікарських засобів України показав, що Україна є лідером. Далі йдуть:

Таблиця 1

Лікарські засоби групи В 01 А, зареєстровані на території України (за станом на 01.10.2012 р.)

№ РП	Термін дії	Назва / лікарська форма	Склад діючих речовин	Виробник
UA/ 4913/ 01/01	21.10.2011/ 21.10.2016	ВАРФАРИН НАТРІЮ КЛАТРАТ Порошок (субстанція) у подвійних поліетиленових пакетах для виробництва нестерильних лікарських форм	Варфарин натрію клатрат	Каділа Хелткер Лтд, Індія
UA/ 5190/ 01/01	11.11.2011/ 11.11.2016	ВАРФАРИН ОРІОН Таблетки по 3 мг №30, №100 у флаконах	1 таблетка містить варфарину натрію 3 мг	Оріон Корпорейшн, Фінляндія
UA/ 5190/ 01/02	11.11.2011/ 11.11.2016	ВАРФАРИН ОРІОН Таблетки по 5 мг №30, №100 у флаконах	1 таблетка містить варфарину натрію 5 мг	Оріон Корпорейшн, Фінляндія
UA/ 5738/ 01/01	03.01.2012/ 03.01.2017	ВАРФАРИН-ФС Таблетки по 2,5 мг in bulk по 7 кг у поліетиленових пакетах, вкладених у контейнери	1 таблетка містить варфарину натрію клатрату у перерахунку на 2,5 мг варфарину натрію	ТОВ «Фарма Старт», Київ, Україна
UA/ 5738/ 01/02	03.01.2012/ 03.01.2017	ВАРФАРИН-ФС Таблетки по 3 мг in bulk по 7 кг у поліетиленових пакетах, вкладених у контейнери	1 таблетка містить варфарину натрію клатрату у перерахунку на 3 мг варфарину натрію	ТОВ «Фарма Старт», Київ, Україна
UA/ 5747/ 01/01	03.01.2012/ 03.01.2017	ВАРФАРИН-ФС Таблетки по 2,5 мг №10 (10×1), №100 (10×10) у блістерах	1 таблетка містить варфарину натрію клатрату у перерахунку на 2,5 мг варфарину натрію	ТОВ «Фарма Старт», Київ, Україна
UA/ 5747/ 01/02	03.01.2012/ 03.01.2017	ВАРФАРИН-ФС Таблетки по 3 мг №10 (10×1), №100 (10×10) у блістерах	1 таблетка містить варфарину натрію клатрату у перерахунку на 3 мг варфарину натрію	ТОВ «Фарма Старт», Київ, Україна
UA/ 7897/ 01/01	13.03.2008/ 13.03.2013	ВАРФАРИН НІКОМЕД Таблетки по 2,5 мг №100	1 таблетка містить варфарину натрію 2,5 мг	Нікомед Данія АпС, Данія
UA/ 7943/ 01/01	18.03.2008/ 18.03.2013	ВАРФАРЕКС® Таблетки по 3 мг №30 у флаконі	1 таблетка містить: 3 мг натрію варфаринату (у формі клатрату)	АТ «Гріндекс», Латвія
UA/ 7943/ 01/02	18.03.2008/ 18.03.2013	ВАРФАРЕКС® Таблетки по 5 мг №30 у флаконі	1 таблетка містить: 5 мг натрію варфаринату (у формі клатрату)	АТ «Гріндекс», Латвія
UA/ 0554/ 01/01	02.02.2009/ 02.02.2014	СИНКУМАР Таблетки по 2 мг №50	1 таблетка містить аценокумаролу 2 мг	Алкалоїда Кемікал Компані ЗАТ, Угорщина
UA/ 7886/ 01/01	07.03.2008/ 07.03.2013	ФЕНІЛІН-ЗДОРОВ'Я Таблетки по 30 мг №20	1 таблетка містить: феніліну (феніндіону) 30 мг	ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», Харків, Україна
UA/ 4504/ 01/01	20.04.2011/ 20.04.2016	ФЕНІЛІН Порошок кристалічний або кристали (субстанція) у подвійних поліетиленових мішках для виробництва нестерильних лікарських форм	Феніндіон	ТОВ «МедПро Інк.», Латвія

Латвія – 2 місце, Фінляндія – 3 місце, Данія та Угорщина спільно з Індією займають 4 місце (рис. 1).

На сьогоднішній день в Україні випуском АКНД займаються 2 фармацевтичні фірми: київська – ТОВ «Фарма Старт» (4 препарати) і харківська – Фармацевтична компанія «Здоров'я» (1 препарат).

Зарубіжні препарати на територію України постачають 6 іноземних фірм-виробників. З табл. 1 та аналізу діаграми розподілу країн з препаратів видно, що серед фірм-імпортерів АТ «Гріндекс» та ТОВ

«МедПроІнк» (Латвія) випускають 3 препарати (23,1%); «Orion Corporation» (Фінляндія) випускає 2 препарати (15,4%); решта – «Nycomed Danmark A/S» (Данія), «Каділа Хелткер Лімітед» (Індія), ЗАТ «Алкалоїд Кемікал Компані» (Угорщина) – по 1 препарату (по 5,9% відповідно).

Вивчення ринку лікарських засобів АКНД по позиціях показало, що лідером також за кількістю позицій є Україна – 7 позицій (41,2%); Фінляндія посідає друге місце – 4 позиції (23,5%); на третьому Латвія –

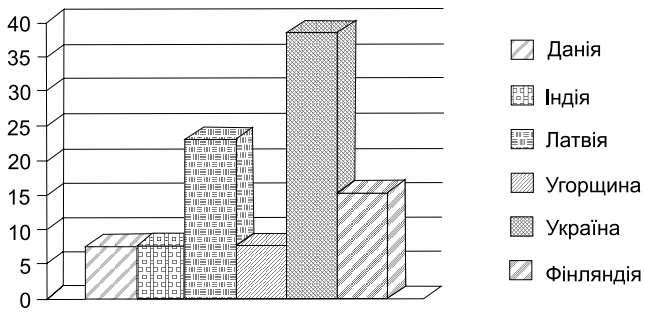

Рис. 1. Діаграма розподілу країн-виробників лікарських засобів антикоагулянтів непрямого типу дії (з препаратів).

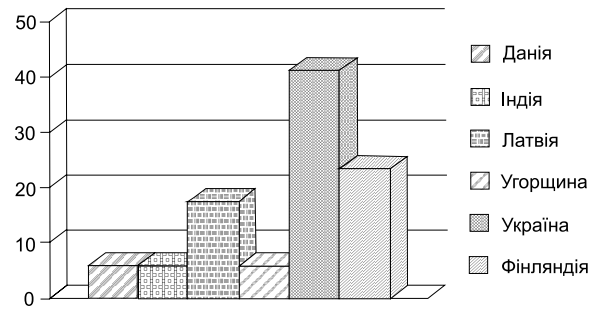

Рис. 2. Діаграма розподілу країн-виробників лікарських засобів антикоагулянтів непрямого типу дії (по позиціях).

Таблиця 2

Порівняльна характеристика розподілу антикоагулянтів непрямого типу дії по країнах – виробниках (препарати та позиції)

Країна-виробник	З препаратів			З позицій		
	Кількість	Питома вага, %	Місце	Кількість	Питома вага, %	Місце
Україна	5	38,4	1	7	41,2	1
Латвія	3	23,1	2	3	17,6	3
Фінляндія	2	15,4	3	4	23,5	2
Данія	1	7,7	4	1	5,9	4
Індія	1	7,7	4	1	5,9	4
Угорщина	1	7,7	4	1	5,9	4
Разом	13	100	17	100		

3 позиції (17,6%). Решта країн займає 4 місце, випускаючи по 1 позиції препаратів – 5,9% (табл. 2, рис. 2).

Наступним етапом досліджень був детальний аналіз АКНД з діючої речовини. В результаті проведеного аналізу встановлено, що 62,5% обсягу ринку препаратів займає варфарин. Монополістом з випуску аценокумаролу («Синкумар») є Угорщина. Препарат феніндіону («Фенілін») випускають Латвія і Україна. Слід зазначити, що країни зарубіжжя випускають тільки варфарекс і синкумар.

Аналіз сучасного асортименту ліків АКНД за формою випуску свідчить, що вони представлені тільки

твердими лікарськими формами (таблетками і порошком-субстанцією). Значну частку займають таблетки – 84,6%. Порошок для вітчизняного випуску таблеток надходить до України з Індії та Латвії.

У подальшому передбачається провести експертну оцінку препаратів досліджуваної групи.

ВИСНОВОК

Проведено аналіз фірмової та асортиментної структури українського фармацевтичного ринку препаратів антикоагулянтів непрямого типу дії. Виявлені основні країни-імпортери та фірми-виробники препаратів досліджуваної групи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баешко А.А. // *Ангиол. и сосудистая хирургия.* – 2001. – Т. 7, №1. – С. 105-120.
2. Гринфельд Е.С. // *Рос. мед. журн.* – 2010. – №3. – С. 16-17.
3. *Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]: / Міністерство охорони здоров'я України; Управління лікарських засобів та медичної продукції; Державний експертний центр МОЗ України.* – Режим доступу : [http : //www.drlz.kiev.ua](http://www.drlz.kiev.ua)
4. Дюжиков А.А., Малеванний М.В., Орлов А.Е. и др. // *Тез. докл. III Междунар. хирург. конгр. «Новые технологии в хирургии».* – Р-н-Д., 2005. – С. 127.
5. Кириенко А.И., Мишнев О.Д., Цицаишвили М.Ш. и др. // *Ангиол. и сосудистая хирургия.* – 2003. – Т. 9, №1. – С. 61-65.
6. *Компендиум 2010 – лекарственные препараты / Под ред. В.Н.Коваленко, А.П.Викторова.* – К.: МОРИОН, 2010. – 2240 с.
7. Макаров О.В., Озолиня Л.А. *Венозные тромбозы в акушерстве и гинекологии.* – М.: Медицина, 1998. – 261 с.
8. Петрушев Л.И. // *Рос. мед. журн.* – 1998. – Т. 6, №3. – С. 181-185.
9. Семиголовский Н.Ю. // *Трудный пациент.* – 2007. – №3. – С. 31-32.
10. Цуканов Ю.Т., Цуканов А.Ю., Баженов В.Н. // *Ангиол. и сосудистая хирургия.* – 2008. – Т. 14, №1. – С. 8-13.

11. Шевченко Ю.Л., Стойко Ю.М., Лыткин М.И. *Основы клинической флебологии.* – М.: Медицина, 2005. – 311 с.
12. Явелов И.С. // *Сердце.* – 2003. – Т. 2, №4. – С. 177-184.
13. Яворская В.А., Фломин Ю.В., Дьолог Н.В. и др. // *Укр. мед. часопис.* – 2005. – №3 (47). – С. 42-44.
14. Яковлев В.Б., Яковлева М.В. // *Росс. мед. вестн.* – 2002. – Т. 7, №2. – С. 4-18.
15. Ansell J., Hirsh J., Pollen L. et al. // *The Seventh ACCP Conf. on Antithrombotic and Thrombolytic Therapy.* – Chest., 2004. – P. 204-233.
16. Bergqvist D. // *Vascular surgery highlights. 1999-2000 / Ed. by A.H.Davies.* – Oxford, 2000. – P. 39-46.
17. *Coumadin Medication Guide [Електронний ресурс].* – Princeton, New Jersey 08543 USA: Bristol-Myers Squibb Company; Copyright © Bristol-Myers Squibb Company 2007. – Режим доступу: http://www.bms.com/research/disease_areas/pages/cardiovascular.aspx.
18. Heneghan C., Alonso-Coello P., Garcia-Alamino J.M. et al. // *Lancet.* – 2006. – Vol. 367. – P. 404-411.
19. Hurlen M., Abdelnoor M., Smith P. et al. // *N. Engl. J. Med.* – 2002. – Vol. 347. – P. 969-974.
20. Kearon C., Ginsberg J.S., Kovacs M.J. et al. // *N. Engl. J. Med.* – 2003. – Vol. 349. – P. 631-639.
21. *Task Force Report // Eur. Heart J.* – 2000. – Vol. 21. – P. 1301-1336.
22. Veenstra D.L., You J.H.S., Rieder M.J. et al. // *Pharmacogenet. Genomics.* – 2005. – Vol. 15. – P. 687-691.

УДК 339.138.021: 615.273] (477)

МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКОГО РИНКА ПРЕПАРАТОВ-АНТИКОАГУЛЯНТОВ НЕПРЯМОГО ДІЯВАННЯ
Е.В.Гречаная, Н.М.Червоненко
Проведен маркетинговий аналіз українського фармацевтичного ринку АКНД. Виявлені основні країни – імпортери і фірми – виробники препаратів досліджуваної групи.

UDC 339.138.021: 615.273] (477)

MARKETING ANALYSIS OF THE UKRAINIAN MARKET OF DRUGS – ANTICOAGULANTS OF INDIRECT ACTION
O.V.Grechana, N.M.Chervonenko
Marketing analysis of the Ukrainian pharmaceutical market of anti-coagulants of indirect action have been conducted. The main countries-importers and manufacturers of medicines of the group studied have been revealed.